

ROTTERDAM VÓÓR DE 19^E EEUW DE ONTWIKKELING DER STAD DOOR L. J. C. J. VAN RAVESTEYN

I. DE ROTTE EN DE DAM

HET is merkwaardig, dat zelfs een onbeduidend riviertje als de Rotte, in rechte lijn nauwelijks 20 Kilometer lang, nog problemen heeft omtrent zijn oorsprong en dat het zijn afkomst zoo zorgvuldig verborgen houdt. Zonder éénige reden. Want dit is zeker, dat het eens in rechtstreeksche betrekking stond tot den klassieken Rijn, zij het dan tot den gedegenereerden Katwijkschen tak.

Met deze moet de Rotte in het noorden in open verbinding gestaan hebben, zooals zij dit deed met de ruime Merwe in het zuiden. Maar nadat reeds vele eeuwen eerder Corbulo door zijn gracht de beteekenis van groot scheepvaartwater eraan ontnomen had – gesteld dat het riviertje die ooit bezeten hééft – werd het uit waterstaatkundige overwegingen, ter wille van den landbouw, van den Rijn afgesloten door den Hildam, de landscheiding tusschen Schieland en Rijnland, van de Merwe door een dam in Crooswijk, die echter niet is de dam, welke aan onze stad haar naam gaf.

Daarmede wil nog niet gezegd zijn, dat de aldus afgesloten Rotte voor de scheepvaart alle beteekenis miste ¹⁾, want tot zelfs in de 16e eeuw bediende de binnenvaart zich voornamelijk van roeibootten of kleine zeilscheepjes, voor welke dammen òf geen beletsel opleverden, in zoover zij met behulp van windassen daarover gehaald werden, òf juist een van andere zijde begéérd beletsel, in zoover die scheepjes hun goederen op den dam moesten lossen, vanwaar ze dan in meer zeewaardige vaartuigen over de breede wateren gingen. Eerste aanleiding tot vaak bloeiende nederzettingen.

De eerste dam in Crooswijk was een schakel in de oudste bedijking van deze streek, welke in de elfde eeuw met een grooten boog van Gouda naar een punt ten oosten van het oude Vlaardingen liep, ter hoogte van de latere Vijf Sluizen.

Van den Cortenoord, bij Nieuwerkerk, tot in Kralingen

1) Zie b.v. mr. R. Bijlsma, Rotterdams welvaren blz. 44.